

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

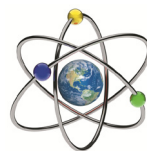
No9(4)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 420 sahifa,
25-sentyabr, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapirjanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Woosyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (PhD)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis instituti dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Raxmonova Z. A. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Rakhmonova Z.A. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oğlu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Academic and Translingual Competence as an Integrative Construct in Higher Education: a Theoretical Framework.....	10
Davronova Fotima Pirnazarovna	
Olqatlanish xulq-atvori buzilgan bemorlarning emotsional va shaxslilik xususiyatlarining klinik-psixologik tahlili	14
Abdumutalibova Mag'firat Mirodil qizi	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining metakognitiv kompetensiyalarini rivojlantirishga yo'naltirilgan metodik tizim modeli	18
Melliyeva Dilfuza O'ralovna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining 5K kompetensiyalarini baholash mezonlari va indikatori.....	24
Himoyeva Sarvarbegim Jamilovna, Qodirov Zayniddin Zaripovich	
Bo'lajak pedagoglarda stressli vaziyatlarda xulq-atvor xususiyatlarini tadqiq etishning psixodiagnostik asoslari.....	29
Olimova Furuza Aslonovna	
Developing the Skill of Evaluating the Reliability of Information Sources in Teaching English.....	35
Sherimbetova Nasiba Ravshanbek kizi	
Tarmoq texnologiyalari fanida sun'iy intellekt asosidagi web-platfomaning didaktik imkoniyatlari	42
Yuldashev Shadiyor Shuxrat o'g'li	
Maxsus ta'lim ehtiyojiga ega o'quvchilarning ijtimoiy-psixologik rivojlanishini qo'llab-quvvatlashda sun'iy intellekt imkoniyatlari	48
Abdujabborova Dildora Saidmurot qizi	
Pedagogik jarayonlar davomida talaba-yoshlar egallagan faol fuqarolikning ijtimoiy-madaniy ahamiyati	56
Xabibulla Muratov Abduqodirovich	
Maktabgacha tayyorlov yoshdagi bolalarda atrof muhitga munosabatini shakllantirishning zamonaviy usullari	65
Umarova Dildora Nizom qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning obrazli va bog'lanishli nutqini rivojlantirish hamda nutqiy qiyinchiliklarni erta aniqlashning pedagogik-psixologik asoslari	70
Axmedova Muyassar Xadimatovna, Maqsudboyeva Dilbar Olimjon qizi	
Umumta'lim maktabi o'quvchilarida ochiq javobli PISA topshiriqlarining produktiv fikrlashni rivojlantirishdagi o'rni	76
Xudayberdiyeva Muxayyo Karshiboyevna	
Ta'limda interaktiv texnologiyalardan foydalanishning afzalliklari	86
Xoshimova Maftunabonu Xoshimjon qizi	
Yosh kelin-kuyovlarning nikoh orqali kutuvlari va psixologik farovonligining ijtimoiy-psixologik xususiyatlari	91
To'liqinboyeva Mahliyo Xon Valijon qizi	
"Art-pedagogik qobiliyat" tushunchasining mohiyati va tarkibiy komponentlari	95
Bo'ltakova Roziya Xasan qizi	
Pathogenetic Rationale for Personalized Therapy of Dentin Hypersensitivity in Patients With Erosive Tooth Lesions	99
Khusanbaeva Jasmin Shavkatovna, Zoirov Tulqin Elnazarovich	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida korxona axborot tizimlarini tizimli tahlil qilish va modellashtirish.....	104
Ro'ziyev Bahromjon Rustam o'g'li	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari direktorlarining moliyaviy savodxonligini rivojlantirish mexanizmi va tarkibiy-funksional modeli	108
Berdimurotov Adxam Xayrulla o'g'li	

Raqamli ta'lim muhitida boshlang'ich sinf o'quvchilarining kitobxonlik kompetensiyalarini rivojlantirishning pedagogik mexanizmlari	113
Umirova Marxabo Abdimannobovna	
O'zbek EFL sinflarida talabalarining og'zaki nutq ravonligini mikrointeraktiv sikllar asosida rivojlantirish.....	116
X. S. Malikova	
Sun'iy intellektning xorijiy til o'rganuvchilarga yordami: imkoniyatlar va amaliy mashg'ulotlar	120
Ashurova Dildora G'afurovna	
Bo'lajak o'qituvchining kasbiy malakasi va aralash ta'lim sharoitidagi talablari.....	124
Baxtiyorova Maxliyo Baxrom qizi	
Refleksiv texnologiyalar asosida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kasbiy-metodik tafakkurini rivojlantirish	127
Xo'janiyozova Gulhayo Ilhomovna	
Boshlang'ich ta'limda hikoya janridagi matnlarni o'qitishda STREAM texnologiyasidan foydalanish.....	131
Ahmedova Munisa Xo'sinboy qizi	
Rivojlanishida nuqsoni bo'lgan maktabgacha yoshdagi bolalarni mustaqil hayot faoliyatiga tayyorlashning korreksion-pedagogik texnologiyasi	137
Jo'rayeva Gulmiraxon Zufarjon qizi	
Developing EFL Students' Academic Writing Skills Through Self-Directed Learning Strategies.....	141
Kayumova Gulnoz Abduxalilovna	
Ko'rishida nuqsoni bo'lgan boshlang'ich sinf o'quvchilarining ingliz tilidagi kommunikativ kompetensiyasini rivojlantirish texnologiyasi	147
Mavlonova Shaxzoda Turg'unovna	
Developing English Communication Skills Among Students in Non-Philological Higher Education Institutions Through Task-Based Learning	151
Mirbabayeva Sabina Sobirjonovna	
Indicators for Evaluating and Monitoring the Quality of Foreign Language Education in General Secondary Schools	158
Muxtarova Shafoatbonu Adham qizi	
Fizika fanini o'qitishda talabalarining texnologik kompetensiyasi pedagogik tadqiqotning predmeti sifatida...	164
Raxmankulova Dilora Gulomovna	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida xalq og'zaki ijodi asosida bolalarning axloqiy fazilatlarini shakllantirishda innovatsion pedagogik texnologiyalarning o'rni	169
Umurova Ma'rifat Yoshiyevna	
Kompetensiyaviy yondashuv asosida bo'lajak muhandislarning loyihaviy-konstruktorlik faoliyatiga tayyorlash metodikasini ishlab chiqish	175
Uzokov Sherzod Xamidovich	
Boshlang'ich ta'limda sun'iy intellekt va zamonaviy texnologiyalar: imkoniyatlar va istiqbollar.....	180
Akramhonova Maftunaxon Ma'murjon qizi	
Mystical Images in the Poetry of Navoi and Mashrab	183
Mamasoliyeva Muslimaxon Alisher qizi	
Oilaviy bolalar uylari tarbiyalanuvchilarini oilaviy hayotga tayyorlashning ijtimoiy-pedagogik asoslari: tajriba-sinov natijalarining tahlili.....	188
Muxamadiyev Xojakbar Asliddinovich	
Maktabgacha yoshdagi bolalar nutqini rivojlantirishda o'yin texnologiyalaridan foydalanish	193
Yuldasheva Shoxida Botirovna, Abdullayeva Qirmizi Jumatayevna	
Raqamli ta'lim muhitida bo'lajak pedagoglarning mustaqil o'rganish kompetensiyasini rivojlantirishning pedagogik imkoniyatlari	198
Mayliyeva Sadoqat Raximberganovna	
Generative Artificial Intelligence in Foreign Language Education: Pedagogical Challenges and the Development of Communicative Competence	202
Latofat Zokir kizi Raximdjanova	

Международные модели подготовки будущих учителей к инклюзивному образованию: сравнительный анализ ключевых компонентов	210
Янкина Эмиля Адыловна	
Психологические механизмы формирования читательской мотивации у младших школьников	216
Мадаминова Саидабону Умидбековна	
O'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi destruktiv ziddiyatlarning oldini olishning pedagogik-psixologik vositalari	222
Elbekova E'zoza Jamshid qizi	
Badiiy asarni neyropedagogik tahlil materiali sifatida qo'llashning metodik asoslari	227
Shoyimova Shoir Sanakulovna	
Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi talabalarining kasbiy kompetentligini takomillashtirish metodikasi	231
Toshturdiyeva Tursunoy Muhammadiyevna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida mantiqiy fikrlashni rivojlantirishning zamonaviy texnologiyalari	235
Toshtemirova Maftuna Karimovna	
Surunkali somatik kasalliklarga chalingan bemorlarning psixologik farovonligini oshirish: psixodiagnostik va psixokorreksion yondashuvlar	240
To'liqinboyeva Mahliyo Xon Valijon qizi	
Raqamli ta'lim muhitida flipped classroom texnologiyasidan foydalanish	244
Azimova Dilnoza Axmedjonovna	
Инкультурация личности и формирование культурной идентичности в школьном образовании	249
Насимджанова Махсума Мажидовна	
Kompetensiyaviy yondashuv asosida talabalariga ingliz tilini integratsiyalashgan lingvistik kontekstualizatsiya orqali o'qitish metodikasini takomillashtirish	253
Ayatov Raximberdi Ibragimovich	
Kasbiy ta'lim tashkilotlarida raqamli texnologiyalarni qo'llash metodikasi	259
Ochilova Gavhar Hamid qizi	
Digital Technologies and Artificial Intelligence in English Language Teaching: Pedagogical Opportunities and Challenges	267
Xolliyeva Mashxura Erkinjonovna	
Bo'lajak musiqqa o'qituvchilarining cholg'u ijrochiligi kreativligini rivojlantirishda fortepiano fanining didaktik imkoniyatlari	270
Normuminova Gulmira Komiljonovna	
Raqamli ta'lim muhitida o'quvchilarning mantiqiy tafakkurini kengaytirish	280
Xudoynazarova Moxira Xakimovna	
Pedagogika yo'nalishi talabalarining sun'iy intellekt savodxonligini rivojlantirish texnologiyalari	284
Ermatov Sh. L.	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida tabiiy-ilmiy savodxonlikni rivojlantirishning pedagogik imkoniyatlari	289
Nuriddinova Marjona Erkinovna	
Yosh avlodni milliy ruhda tarbiyalashda madaniy merosning ahamiyati	293
Radjapova Zuxra Tirkashevna	
O'qib tushunish strategiyalari va xalqaro tajriba	297
Barno Boltayeva	
Maktab direktorlarining mehnatga oid hujjatlarni rasmiylashtirishda qonunchilik normalarini qo'llash amaliyoti	301
Rejapova Dilafroz Akramovna	
Kurashni olimpiya o'yinlari dasturiga kiritish istiqbollari: institutsional va sport-siyosiy tahlil	308
Hosilbek Mengliboyev Marat o'g'li	
Badiiy ta'limda talabalarining milliy-madaniy identifikatsiyasini rivojlantirishda an'anaviy naqqoshlik maktablari tarixini o'qitish metodikasi	314
Baxriddinova Sayyora Jumanazar qizi	

Boshlang'ich sinf o'quvchilarining aqliy qobiliyatlarini rivojlantirishda shaxmat ta'limining pedagogik shart-sharoitlari	318
Boboqulov Chori Urolovich	
Sog'lom ovqatlanish va inson salomatligi	326
Begimkulov Oltiboy Jo'rayevich, Shoimova Nargiza Omonqul qizi	
Raqamli ijtimoiy muhitda o'smirlarning axloqiy tanlov madaniyatini rivojlantirishda milliy tarbiya, sun'iy intellekt va media makonining pedagogik imkoniyatlari.....	333
Gulyamova Aziza Otabek qizi	
Organising Experimental Work on Multimodal Reading Literacy in Primary School: Design, Stages and Assessment Criteria	337
Suvanova Nilufar Akbarovna	
Цифровые коллекции и рукописные базы в современном английском востоковедении: новые возможности исследования источников	341
Олимова Дилафруз Олимжон кизи	
New Approaches to Assessing Students' Independent Work In The Era of Generative AI	347
Sardora Shakirova To'lanovna	
Developing Writing Skills of Non-Philological Students Through Online Learning Platforms.....	353
Rajabova Rakhimakhon Maksudovna	
Umumiy o'rta ta'lim maktablarida robototexnikani o'qitish jarayonida raqamli ta'lim vositalaridan foydalanishning pedagogik-metodik jihatlari.....	358
Axunbetova Zuxra Nailevna	
Ixtisoslashtirilgan maktablar o'quvchilarining axborotlar bilan ishlash kompetensiyalarini rivojlantirishning pedagogik asoslari.....	363
Kilichov Akobir Kodirovich	
Ta'lim sifatini samarali boshqarishda pedagogik va matematik metodlar integratsiyasi menejmentning asosi sifatida	371
Axmedov Azizbek Karim o'g'li, Soliyeva Feruza Qahramonovna, Axmedova Madina Nodirbek qizi	
Oliy ta'limning globallasuvi va xalqarolashuvi jarayonlarining xususiyatlari	375
Vorobyov K. A.	
Talabalarda sotsiologik tafakkurni rivojlantirish metodlari.....	379
Otaqulov Alisher Safaraliyevich	
Maktabgacha yosh guruhlarida geometrik figuralarni o'rgatish orqali boshlang'ich matematik tasavvurlarini shakllantirish	383
Vaxabova Gulshan Vafaqul qizi	
Yodlangan sinf nutqidan real hayotiy muloqotga: boshlang'ich efl ta'limida vaziyatli kommunikativ topshiriqlarning o'rni.....	388
Tuxtayeva Zarina Faxriddinovna	
Akademik litsey o'quvchilarining mustaqil ishlash ko'nikmalarini mantiqiy va nostandart topshiriqlar asosida takomillashtirish	393
Xoshimova Sevara Sheraliyevna	
Mobil ta'lim tushunchasi va uning mohiyati	398
Rustamova Nodira Rustam qizi	
AI-Based Adaptation of Graded Texts	402
Ermatova Sarvinoz	
Intellektual rivojlanishida cheklavlari bo'lgan o'quvchilar bilan individual ishlashning pedagogik yondashuvlari.....	406
To'xtamatova Maftuna Ismonjonovna	
Umumta'lim maktablarining 5-7-sinflarida aniq, tabiiy va ijtimoiy-gumanitar soha terminlarini o'qitishning metodik asoslari.....	412
Axmedova Shahnozaxon Farxod qizi	
Sun'iy intellekt vositalari asosida bo'lajak o'qituvchilarning individual kasbiy rivojlanish trayektoriyasini qo'llab-quvvatlash.....	416
Janbayeva Marjan Smatillayevna	

MAKTABGACHA YOSH GURUHLARIDA GEOMETRIK FIGURALARNI O'RGATISH ORQALI BOSHLANG'ICH MATEMATIK TASAVVURLARINI SHAKLLANTIRISH

Vaxabova Gulshan Vafaqul qizi

Oriental universiteti Samarqand kampusi v.b. dotsenti

ORCID: 0009-0004-9089-4681

Annotatsiya: Ushbu maqolada maktabgacha yosh guruhlarida geometrik figuralarni o'rgatish orqali bolalarda boshlang'ich matematik tasavvurlarni shakllantirish masalalari yoritilgan. Geometrik figuralar haqidagi bilimlarni shakllantirishning maktabgacha ta'lim jarayonidagi ahamiyati, bolalarning yosh va individual xususiyatlariga mos metod va usullardan foydalanish imkoniyatlari tahlil qilingan. Shuningdek, doira, kvadrat, uchburchak, to'g'ri to'rtburchak kabi geometrik figuralarni farqlash, nomlash, taqqoslash va ularning asosiy belgilarini aniqlash orqali bolalarning fazoviy tasavvurlari, mantiqiy fikrlashi hamda matematik nutqini rivojlantirish imkoniyatlari ko'rib chiqilgan. Maqolada geometrik materiallardan amaliy mashg'ulotlar, didaktik o'yinlar va ko'rgazmali vositalar asosida foydalanishning pedagogik imkoniyatlari ham yoritilgan.

Kalit so'zlar: maktabgacha ta'lim, maktabgacha yosh, geometrik figuralar, matematik tasavvur, boshlang'ich matematik tushunchalar, fazoviy tasavvur, matematik tafakkur, didaktik o'yinlar, geometrik shakllar.

Abstract: This article examines the formation of initial mathematical concepts in preschool children through teaching geometric figures. It highlights the importance of developing children's knowledge of geometric figures in the preschool education process and analyzes the possibilities of using methods and techniques appropriate to their age and individual characteristics. Particular attention is paid to recognizing, naming, comparing, and identifying the main characteristics of geometric figures such as circles, squares, triangles, and rectangles. The article also discusses the possibilities of developing children's spatial awareness, logical thinking, and mathematical language through activities involving geometric materials. In addition, the pedagogical potential of using didactic games, practical exercises, and visual aids in teaching geometric figures is explored.

Key words: preschool education, preschool children, geometric figures, mathematical concepts, elementary mathematical concepts, spatial awareness, mathematical thinking, didactic games, geometric shapes.

Аннотация: В статье рассматриваются вопросы формирования первоначальных математических представлений у детей дошкольного возраста посредством обучения геометрическим фигурам. Раскрывается значение формирования знаний о геометрических фигурах в процессе дошкольного образования, а также анализируются возможности использования методов и приёмов, соответствующих возрастным и индивидуальным особенностям детей. Особое внимание уделяется различению, называнию и сравнению таких геометрических фигур, как круг, квадрат, треугольник и прямоугольник, а также определению их основных признаков. Рассматриваются возможности развития пространственных представлений, логического мышления и математической речи детей посредством работы с геометрическим материалом. В статье также раскрывается педагогический потенциал использования дидактических игр, практических упражнений и наглядных средств при обучении геометрическим фигурам.

Ключевые слова: дошкольное образование, дошкольный возраст, геометрические фигуры, математические представления, элементарные математические понятия, пространственные представления, математическое мышление, дидактические игры, геометрические формы.

KIRISH

Ilk matematik tushunchalarni qanchalik aniq va mukammal o'rgatilishi bo'lishi, bolalarda mantiqiy fikrlashi, xulosa chiqarish jarayonlarining kuchli bo'lishini ta'minlaydi. Ya'ni matematika bolalarni mantiqiy fikrlashga – to'g'ri fikrlashga, to'g'ri fikrlardan to'g'ri xulosalar chiqarishga o'rgatadi, shu bilan birga nutqning takomillashuvida ham katta yordam beradi. Ilk matematik tushunchalar bolalarning yoshiga mos tarzda qiziqarli qilib o'rgatilsa, samarali natijalarga erishiladi. Bolalarda umumiy bilimlar bilan birgalikda o'ziga bo'lgan ishonch, mustaqil fikrlash, o'z fikrini chiroyli ifoda eta olish kabi fazilatlar shakllanadi.

Maktabgacha ta'lim muassasalarida ta'lim-tarbiyani tarbiyachi amalga oshiradi. U pedagogik jarayonning markaziy o'rinini egallaydi. Shuning uchun tarbiyachi o'z sohasini chuqur bilishi, har xil metodik vositalarni yaxshi egallagan, puxta pedagogik-psixologik tayyorgarlikka ega bo'lishi muhimdir. Maktabgacha yoshdagi bolalarda matematik tasavvurlarni shakllantirish jarayonida ularga oddiy matematik tushunchalarni o'rgatibgina qolmay, ayni vaqtda bolalarning mantiqiy tafakkurini o'stirish, mustaqillik faoliyatini shakllantirish, maqsadga intilish, topshirilgan vazifani mas'uliyat bilan bajarish, o'z oldiga qo'ygan maqsadga erishish, qat'iyatlilik kabi xususiyatlarni shakllantirish ham muhimdir^[1, 2].

Geometrik shakllarni bilish, kattalik belgilarini ajrata olish va ular orasida o'lchov munosabatlarini o'rnatish olish malakasi, buyumlar orasida fazoviy munosabatlar o'rnatish masalalari mashg'ulotlarda, ya'ni rasm solish, loy va plastilindan narsalar yasash, konstruksiyalash va boshqa mashg'ulotlarida olib o'rgatib boriladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Maktabgacha yoshdagi bolalarda elementar matematik tasavvurlarni shakllantirish masalasi pedagogika va maktabgacha ta'lim metodikasida muhim yo'nalishlardan biri sifatida o'rganilgan. Mavzuga oid manbalarda bolalarning geometrik shakllarni farqlashi, ularning asosiy belgilarini aniqlashi, shakl, rang va kattalikni taqqoslashi boshlang'ich matematik tafakkurni rivojlantirishning muhim tarkibiy qismi sifatida ko'rsatiladi.

N.U. Bikbayeva, Z.I. Ibragimova va X.I. Qosimova maktabgacha yoshdagi bolalarda elementar matematik tasavvurlarni shakllantirishda ko'rgazmalilik, amaliy mashqlar va didaktik o'yinlardan foydalanish zarurligini ta'kidlaydilar.

Yo.O'. Irisboyeva geometrik shakllarni o'rgatishda bolalarning yosh xususiyatlarini hisobga olish, ularni taqqoslash, guruhlash va amaliy faoliyat orqali o'zlashtirishga alohida e'tibor qaratadi.

E. Mardonov va hammualliflar esa matematik o'yinlardan foydalanish bolalarning qiziqishi, mustaqil fikrlashi va matematik tushunchalarni o'zlashtirishiga ijobiy ta'sir ko'rsatishini qayd etadilar.

Shuningdek, zamonaviy tadqiqotlarda maktabgacha yoshdagi bolalarning matematik rivojlanishida faol ishtirok, vizual vositalar, amaliy faoliyat va pedagogning bolaga mos yondashuvi muhim ekani ko'rsatiladi. Ushbu yondashuvlar geometrik figuralarni o'rgatish orqali bolalarda fazoviy tasavvur, mantiqiy fikrlash va boshlang'ich matematik tushunchalarni shakllantirish zarurligini tasdiqlaydi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

O'rta guruhda mashg'ulotlar sentyabr oyidan boshlab, haftasiga 1 marta o'tkaziladi. Mashg'ulot 20 daqiqa davom etadi. Bolalar bilan yil davomida 36 ta mashg'ulot o'tkaziladi.

Bolalar harakatli-ko'rsatmali shaklda berilgan o'quv materiallarini yaxshi o'zlashtiradi. 5 yoshga qadam qo'ygan bolalarni o'qitishda didaktik o'yinlardan keng foydalanish kerak.

Quyidagi shartlarga rioya qilgan holda, maktabgacha yoshdagi bolalarda geometrik shakllar haqidagi tasavvurlarni shakllantirish ancha muvaffaqiyatli bo'ladi. Bolalar mashg'ulotlarga qiziqib qatnashishlari uchun tarbiyachi quyidagi talablarga rioya qilishi lozim:

1. Dastur materiallarini yaxshi o'zlashtirib olish.
2. Puxta material (namoyish qiluvchi va tarqatma) tayyorlash.
3. Bolalar faoliyatini o'zgarib turishga, qiziqishga e'tibor qilish.
4. Mashg'ulot o'rtasida harakatli o'yinlar o'tkazishni rejalashtirish.
5. Mashg'ulot davomida bolalarning mustaqil xulosa chiqarishlariga erishish.
6. Bolalarning xilma-xil javoblarini rag'batlantirish.

TAHLIL VA NATIJALAR

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida o'rta guruh bolalariga geometrik figuralarni o'quv yilining dastlabki oylarida o'zlariga tanish geometrik shakllar - doira va kvadratlarni bir-biridan farq qilishi hamda to'g'ri aytish malakalarini mustahkamlash kerak. Bu ishni guruhlarining miqdoriy taqqoslash va sanoqqa o'rgatish mashqlari bilan bir vaqtda o'tkazish maqsadga muvofiq bo'ladi. Bolalarga "Aytinglar-chi, bunda nechta kvadrat bor?", "Bu yerda nima ko'p, doiralarni yoki kvadratlarni?" kabi topshiriqlar va savollar berib boriladi.

"O'rta guruh bolalari uchburchak shakli bilan tanishtiriladi. Bolalarni bu shaklni tanish va aytishga, doira va kvadratlarni farq qilishga o'rgatiladi. Bu ishlarni amalga oshirish usullari kichik guruhda o'rgangan bilimlari mustahkamlanadi va u bilan birga mashg'ulotlarda har xil amaliy ishlarni tashkil etiladi^[3, 4].

“Bolalarni uchburchak bilan tanishtirish uni doira va kvadrat bilan taqqoslash asosida o'tkaziladi. Dastlab shakllar juftlab taqqoslanadi, masalan, birinchi mashg'ulotda uchburchak bilan doira taqqoslanadi. Tarbiyachi uchburchakni ko'rsatib, bolalar e'tiborini burchaklarga qaratgan holda uchburchak tomonlari bo'ylab barmog'ini (ko'p marta) yuritib chiqadi. “Barmoq burchakkacha boradi, to'xtaydi, burchakni aylanib, yana nariga ketadi. Yana bir marta burchakkacha boradi, burchakni aylanadi, yana nariga ketadi”, - deb tushuntiradi tarbiyachi. U shaklni aytadi (“Bu - uchburchak”), uning qanday rangda ekanini so'raydi, bolalarning e'tiborini uchburchakning tomonlari borligiga, ular 3 ta ekaniga, burchaklari borligiga va ular ham 3 ta ekaniga qaratadi. Shundan keyin tarbiyachi bolalardan o'z uchburchaklarini ko'rsatishni, ularni sanashni, uning burchaklari nechta ekanini so'raydi. Keyingi mashg'ulotlarda uchburchak bilan kvadrat shunga o'xshash taqqoslanadi, shundan keyin esa doira, kvadrat va uchburchak bir vaqtda taqqoslanadi” [5, 6].

Tarbiyachi bolalar e'tiborini uchburchaklar, doiralar va kvadratlar katta o'lchamli ham, kichik o'lchamli ham bo'lishiga qaratadi, har xil rangli katta va kichik shakllarni ustiga qo'yish usuli bilan taqqoslashni taklif qiladi, shakli bir xil bo'lgan shakllar har xil rangli va har xil o'lchamli bo'lishi mumkinligini tushuntiradi.

O'rta guruhda tarbiyachi bolalarda har xil shakldagi shakllarni idrok qilish tajribasini to'plashida davom ettiradi. Bolalar ikki-besh qismdan iborat sodda va murakkabroq shakldagi buyumlarni ko'zdan kechirishadi va rasmlarini chizishadi, ularni loy va plastilindan yasashadi, bunda qismlarning shakli hozircha geometrik shakllarga yaqin bo'ladi (bular piyola, jo'ja va boshqa narsalar bo'lishi mumkin).

O'rta guruhda tarbiyachi predmetlar shaklini sezish, harakat va ko'rish bilan tekshirishni tashkil qiladi. Tekshirish natijalari dumaloq (doiraviy), to'g'ri to'rtburchak shaklida kabi so'zlar bilan mustahkamlanadi.

Bu guruhda “Buyum o'zi haqida nima deydi?”, “Uychangni top”, “Shakllarni top” kabi o'yinlardan va shuningdek, kubchalar, qirqma rasmlardan foydalanish mumkin. Geometrik shakllar haqidagi dastlabki ma'lumotlarni bolalar o'yinlardan, mehnatdan, kundalik hayot (turmush)dan oladilar. Ular tarbiyachiga taqlid qilib, mozai-kalar va qurilish materiallari komplektiga kiruvchi u yoki bu buyum nomini aytadilar. Ularning xossalari bilan amalda tanishadilar.

Matematika mashg'ulotlarida sanoqqa o'rgatish uchun doiralar, uchburchaklar va boshqa narsalardan ko'rsatma material sifatida foydalaniladi. Bolalar shakllar miqdorini aniqlab, ularni aytishadi ham geometrik shakllar haqida bilimlarni mustahkamlaydi.

Mashg'ulotlarda bolalarni doira, kvadrat, uchburchakning ba'zi belgilari bilan, keyinroq esa to'g'ri to'rtburchakning belgilari bilan tanishtirish, shakllar har xil o'lchamli va har xil rangli bo'lishini ko'rsatish kerak. Bolalar tarbiyachi bilan birga katta o'lchamli (diametri 15 sm) shakllarni qarashadi, kichik o'lchamdagi xuddi shu shakllarni ko'rsatishadi.

Bolalarga o'z konvertlaridagi shakllarni ajratish va ular qanday shakllar ekanini va qanchaligini aytish taklif qilinadi.

Tarbiyachining topshirig'iga binoan, bolalar shakllarning kattaliklari bo'yicha ortib va kamayib borish tartibida joylashtiriladilar, har xil shakllarning miqdorlarini taqqoslab, qaysi shakllar kam, qaysi shakllarning miqdori barobar ekanini aniqlaydilar. Birinchi mashg'ulotda bolalarga shakllarning bir xil komplekti beriladi, keyingi mashg'ulotlarda esa har qaysi bola shakllarning shunday komplektini oladiki, unda shakllarning miqdori, rangi va o'lchami har xil bo'ladi.

Tarbiyachining ko'rsatmasiga binoan, bolalar shakllarni ikki polosali kartochkalarga shakli, rangi, kattaligi bo'yicha joylashtiriladilar, so'ngra poloskalarining har qaysisidagi shakllar miqdorini taqqoslaydilar [7, 8].

Shunday mashg'ulotlar o'tkaziladiki, ularda bolalar kvadratlar bilan to'g'ri to'rtburchaklarni taqqoslaydilar va ularning ba'zi xususiyatlari bilan tanishadilar. Masalan, tarbiyachi bolalarga kvadrat va to'g'ri to'rtburchak olishni, navbati bilan ularning tomonlaridan barmoqlarini yuritib chiqishni va ular nimalari bilan farq qilishini o'ylab ko'rishni taklif qiladi. Bolalar kvadratni to'g'ri to'rtburchak ustiga qo'yib, shakllarni taqqoslashadi va to'g'ri to'rtburchak uzun ekanini, u shunisi bilan kvadratdan farq qilishini ko'rishadi va kvadratning tomonlar teng ekanligini aytishadi.

Bolalar sanashni o'rganib olishganidan keyin, ular tanish shakllarning elementlari bilan, ya'ni tomonlari va burchaklarining mavjudligi hamda ularning miqdori bilan tanishtiriladi.

Tarbiyachi kvadratning bir uchidan ikkinchi uchigacha barmog'ini yuritadi va bu kvadratning tomoni ekanini aytadi. Kvadratning hamma tomonini ko'rsatadi.

Shuni kuzatish kerakki, bolalar “burchak” so'zini burchakning uchi bilan, ya'ni burchakni hosil qiluvchi nurlar (tomonlar) chiqadigan nuqta bilan bog'lamaslar. Shuning uchun burchak ko'rsatilayotganda, qo'lni burchak tekisligida bir tomondan ikkinchi tomongacha surib borib ko'rsatish maqsadga muvofiqdir.

Bolalar o'z kvadratlarini va to'g'ri to'rtburchaklarining tomonlarini topishadi, so'ngra esa burchaklarini topishadi, tomonlar va burchaklar miqdorlarini sanashadi, kvadrat va to'rtburchakning to'rttadan burchagi va to'rttadan tomoni borligini aniqlashadi.

Navbatdagi mashg'ulotda ular uchburchaklarni ham xuddi shunday tekshirishadi, hamma uchburchakda uchmadan burchak va uchmadan tomon borligini aniqlashadi. Bunday mashqlarni bolalar shakllarni tekshirib, qo'yilgan savolga javobni mustaqil izlab topa oladigan qilib tuzish kerak.

Geometrik shakllar haqidagi bilimlarni mustahkamlash uchun tarbiyachi bolalarga oldin gugurt cho'plaridan shakl tuzishni taklif qiladi.

Shakllarni farq qilish va aytish bo'yicha mashq qildirish uchun "Nima o'zgardi?", "Nima yo'q bo'ldi?", "Xuddi shunday shaklni ko'rsat" kabi didaktik va harakatli o'yinlardan foydalaniladi. Masalan, tarbiyachida disk bo'lib, unga doira bo'ylab har xil geometrik shakllar joylashtiriladi. U disk strelkasini surish bilan goh u shaklni, goh bu shaklni ko'rsatadi, bolalar esa o'z shakllari orasidan xuddi shunday shakllarni topishadi, ko'rsatishadi va nomini aytishadi.

"O'z uychangni top" o'yinida polga chizilgan yoki chilvirdan tuzilgan doiralar, kvadratlar, uchburchaklar va boshqa shakllar uycha bo'lishi mumkin. Katta o'lchamli shakllar shaklini aniqlash bolalarga qiyinlik qilishini hisobga olib, bunday uychalar o'lchamlarini tobora kattalashtirib borish maqsadga muvofiq.

Individual mashqlar uchun "Juftini top", "Kartochkaga mos shakl tanla" va boshqa o'yinlardan foydalanish maqsadga muvofiq. Bolalar shakllarning rangli va kontur tasvirlarini mos qo'yishadi, shaklga mos shakl tanlashadi.

Yil oxirida bolalar sodda geometrik shakllarni nafaqat farq qilishadi va aytishadi, balki ularning ba'zi belgilari bo'yicha moslashtira oladigan bo'lishadi. Bolalarni buyumlar shaklini geometrik shakllar bilan taqqoslashga o'rgatish mumkin. Shu maqsadda maxsus mashqlardan foydalaniladi. Masalan, tarbiyachi stolga geometrik shaklni qo'yadi, bolalar esa shu shakldagi buyumlarni tanlashlari kerak. Geometrik shakl - namuna shakl ayrim bolalarga berilishi ham mumkin, ular shaklni va o'zlari tanlagan buyumni ko'rsatishadi.

Mashqlarni "Xuddi shu shakldagi buyumni top", "Men nimani aytsam, shuni top", "Topshiriq" va boshqa o'yinlar shaklida o'tkazish maqsadga muvofiq. Tarbiyachi har qaysi shakldagi buyumdan ikki-uchmadan tanlaydi. Asta-sekin ularning miqdorini to'rt-beshtagacha yetkazish mumkin.

Yosh guruhlarda o'qituvchi bolalar bilan figuralar ustida ishlashda ma'lum bir rejaga amal qilishi kerak: "Bu nima? Qaysi rang? Qanday o'lcham? Ular nimadan yasalgan?" Bunday ish bilan o'qituvchi bolalarni raqamlarning elementlarini ajratib ko'rsatishga, ular orasidagi munosabatlarni o'rnatishga undaydigan savollarni beradi: "To'rtburchakda nima bor? Nechta burchak mavjud?"

Bu davrda bolalar fikrlash ko'nikmalariga ega bo'ladilar, ya'ni oddiy xulosalar chiqarishi mumkin: yashil to'rtburchakning ikkita teng tomoni bor, qizil to'rtburchakning ham ikkita teng tomoni bor, ya'ni barcha to'rtburchaklarning 2 ta teng tomoni bor ^[9, 10].

Tarbiyachi bolalarga figurani tomonlari bo'ylab barmoq bilan qanday chizishni ko'rsatadi va buni barmoq yoki ko'rsatkich bilan aniq ko'rsatadi. Shakllarning bir-biridan farqini ta'kidlash uchun qo'llash texnikasi, raqamlarning elementlarini hisoblash, tomonlar va burchaklar sonini solishtirish bilan ishlashni davom ettirish kerak, ya'ni bir xil turdagi, lekin bir vaqtning o'zida turli xil rang yoki o'lchamdagi shakllar modellari, shuningdek, kvadrat va uchburchak, to'rtburchak va uchburchakning tomonlari va burchaklari sonini farqlash muhim.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida o'rta guruh bolalari uchun geometrik shakllar haqidagi tasavvurlarni shakllantirish uchun quyidagi mavzularda mashg'ulotlar olib boriladi:

1. Doira, kvadrat va uchburchak shakllarini bir-biridan farqlashni mustahkamlash.
2. Narsalarni doiraviy, kvadrat, uchburchak shakllari haqidagi tasavvurlarni mustahkamlash.
3. To'g'ri to'rtburchak bilan tanishtirish.
4. Kvadrat, uchburchak, to'rtburchak shakllari haqida tasavvurlarni mustahkamlash.
5. Oval shakli bilan tanishtirish.
6. Doira va oval shakllarini farqlashga o'rgatish.
7. Shakllarni turli o'lchovda (kattalikda) bo'lishi haqida tasavvur hosil qilish.
8. Tevarak-atrofdagi buyumlar orasidan tanish bo'lgan geometrik shakllarni ko'ra olishga o'rgatish.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasining "Maktabgacha ta'lim va tarbiya to'g'risida"gi Qonuni.
2. "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan davlat talablari". Tashkent.2020 y.
3. Yo.O'. Irisboyeva Elementar matematik tasavvurlarni shakllantirish. Darslik. Toshkent: "Metodist nashriyoti", 2024. - 248 b.

4. Djanpeisova G.E., Xodjimuratova B.N. Matematik tasavvurlarini shakllantirish. O'quv qo'llanma/ T.: "Tafakkur", 2020
5. Takomillashtirilgan "Ilk qadam" o'quv dasturi. T.2022
6. Beck, M., Vogler, A.M. Fostering Responsiveness in Early Mathematics Learning. In: Teaching Mathematics as to be Meaningful. Springer, 2023. Open Access.
7. Bikbaeva N.U. Ibragimova Z.I. Qosimova X.I. "Maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarda elementar matematik tasavvurlarni shakllantirish" - T. "O'qituvchi" 1995-y
8. Mardonov E, Q.Ostonov, Sh.Fayzullayev. Maktabgacha ta'limda matematik o'yinlarni tashkil etish. O'quv-Uslubiy qo'llanma. Samarqand - 2019
9. Mardonov E . Matematik tasavvurlarni shakllantirish. O'quv qo'llanma. Samarqand - 2021 yil
10. Е. И. Тихева "Развитие речи детей (младший и дошкольный возраст)" Пособие для воспитателей детского сада. 4-е издание. Издательство "Образование, Москва, 1972.
11. 11. Щербакова Е. И. Теория и методика математического развития дошкольников: Учеб. пособие / Е. И. Щербакова. -М.: Издательство Московского психолого-социального института; Воронеж: Издательство НПО "МОДЭК", 2005. - 392 с.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №9(4)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.